

ŠTA O NEDODNICAMA KOJE IMAJU VOZAČI KAŽU KOMPANJE KOJE SE BAVE MARKIRANJEM

Odgovori na sva pitanja o markiranju goriva

Anketa koju je revija SAT Plus organizovala među vozačima (i čije rezultate smo objavili u jednom od prethodnih brojeva) pokazala je da vlasnici automobila mnogo toga ne znaju o markiranju goriva. Zato smo tokom ankete prikupili sva pitanja koja smo čuli od vozača i uputili ih konzorcijumu koji je zadužen za markiranje goriva, odnosno firmama SGS, Autentiks i Nanoinspekt. Na ovim stranicama objavljujemo njihove odgovore

✓ Da li prisustvo markera šteti motoru ili koristi? Da li utiče na potrošnju?
Marker je izrađen od sastojaka kao i samo gorivo, tako da ne utiče na fizičko-hemijske karakteristike goriva i da nema štetnih uticaja na rad motora. Markiranjem se posredno sprečava prodaja nekvalitetnog goriva, koje red ostalog povećava potrošnju.

✓ Da li inspekcija proverava sve pumpe i koliko često?
Timovi za kontrolu količine markera u gorivu će najmanje jednom godišnje proveriti svaku pumpu. Prema programu, godišnje bi trebalo da se obavi oko 1.600 kontrola benzina BMS-05 (sa mogućim odstupanjem od 20 odsto) i isto toliko evro dizela, uz još oko 800 kontrola „poljoprivrednog dizela“ (gasno ulje 0,1).

✓ Koliko su kazne ukoliko se otkriju zloupotrebe s gorivom?
Prema Uredbi o obeležavanju (markiranju) derivata nafte, ukoliko se prilikom kontrole nađe i utvrdi da gorivo nema dovoljnu količinu markera, prodavcu se na licu mesta zabranjuje prodaja spornog derivata, a u sudskom postupku koji sledi može biti kažnjen sa milion i

po do tri miliona dinara i može mu se zabraniti rad od 6 meseci do 3 godine.

✓ Ko kontroliše rad timova koji odlaze na benzinske stanice?

Timove za kontrolu koji odlaze na pumpe, čine tržišni inspektori i stručna lica kompanije SGS. Aktivnosti u procesu kontrole i rad tržišnih inspektora koordiniše Odeležanje za tehnički nadzor

Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija. Kada je reč o zaposlenima kompanije SGS, koja predstavlja članicu SGS grupe – vodeće svetske kompanije za kontrolisanje, verifikaciju, ispitivanje i

sertifikaciju, njihov rad je rezultat zahtevnih i stručnih obuka kao i konstantnih usavršavanja u ovoj oblasti.

✓ Koliko dugo će se primenjivati markiranje?
Program obeležavanja (markiranja) derivata nafte će u Republici Srbiji trajati pet godina.

✓ Da li se markiranje sprovodi i u inostranstvu?
SGS i Autentiks primenjuju programe markiranja u drugim zemljama širom sveta koje imaju problema sa legalnom trgovinom derivata nafte. Ori zajedno

✓ Da li markiranje utiče na formiranje cena goriva? Da li će gorivo pojeftinjeti?
Prema uredbi o markiranju (obeležavanju) derivata nafte, troškove markiranja goriva u Republici Srbiji snosa kompanije koje trguju gorivom, a one formiraju cenu u skladu sa svojom poslovnim politikom.

učestvuju u sprovođenju programa markiranja u još osam zemalja širom sveta.

✓ Ko pravi marker?
Marker je proizvod kompanije Autentiks, koja ima preko 15 godina iskustva u 23 uspešno realizovana programa markiranja derivata nafte širom sveta.

✓ Kako vozač može da zna da je gorivo markirano? Da li se može prepoznati po boji?
Prisustvo markera u gorivu je moguće otkriti samo uz pomoć posebnih uređaja za detekciju specijalno konstruisanih za ovu namenu. S obzirom na to da marker nakon dodavanja u gorivo postaje nevidljiv, ne možete ga otkriti bez upotrebe ovih uređaja.

✓ Da li markiranje obezbeđuje bolji kvalitet goriva? Da li može da otkrije prisustvo vode? Da li kontroliše oktansku vrednost?
Prisustvo vode ili drugih nemarkiranih supstanci u gorivu utiče na smanjenje koncentracije markera, ali se njegovom kontrolom ne može tačno ustanoviti šta je dodatu u gorivo. Takođe provera koncentracije markera ne pokazuje oktansku vrednost goriva već se ona utvrđuje kontrolom kvaliteta goriva. Program markiranja obezbeđuje legalnost goriva na tržištu i ne obuhvata ispitivanje i stalni monitoring kvaliteta goriva. U skladu sa ugovornim obavezama, Konzorcijum će ispitivanje i monitoring kvaliteta goriva na svim maloprodajnim objektima (benzinskim stanicama) započeti najkasnije 18 meseci od datuma potpisivanja ugovora sa Ministarstvom energetike, razvoja i zaštite životne sredine (sada Ministarstvo rudarstva i energetike), odnosno sredinom sledeće godine. Tada će se pouzdano znati kakav je kvalitet goriva ispitano u skladu sa svim parametrima primenljivih standarda na svakom licenciranom maloprodajnom objektu (benzinskoj stanici). Za sada je izvesno da je kvalitet goriva svakako poboljšan samom poslednjom primenom programa markiranja, ali nije poznato u kojoj meri, jer se na benzinskim stanicama još uvek ne obavljaju detaljne analize i monitoring kvaliteta goriva u skladu sa parametrima definisanim važećim standardima.

✓ Da li je i na koliko pumpi otkriveno nelegalno gorivo? Da li su zatvorene?
Po nalaženju tržišne inspekcije objavljenim i septembru, utvrđeno je da je prilikom kontrole u avgustu na sedam pumpi otkriveno gorivo sa nižim prisustvom markera od dozvoljenog. Prodaja tih derivata je onemogućena, a o zatvaranju pumpe odlučuje se u sudskom procesu.

✓ Da li su i dalje moguće zloupotrebe na tržištu goriva? Da li je moguće falsifikovati marker?
Program markiranja upravo ima za cilj da spreči zloupotrebe na tržištu naftnih derivata na teritoriji Srbije. Zbog toga se koriste markeri koji su proizvedeni uz pomoć najsvremenije nanotehnologije. Njihov sastav i način proizvodnje su tajni, tako da je praktično nemoguće falsifikovati marker.

✓ Koliko košta markiranje po jednom litru?
Cena markiranja je 26 para po litru što predstavlja 0,1715% od prodajne cene po litru derivata.

✓ Da li je zahvaljujući markiranju povećan prihod u budžet od prometa derivata?
Na osnovu zvaničnih rezultata objavljenih nakon pet meseci od početka primene programa, u budžet Srbije je po osnovu skiciza od prošle naftne derivata uplaćeno oko četiri milijarde dinara više nego u istom periodu prošle godine.

Timovi za proveru goriva neće zaobići nijednu benzinsku pumpu u Srbiji

✓ Kome vozač može da se obrati ako sumnja u regularnost goriva?
U ostvarivanju svojih prava, potrošač ima više mogućnosti. Neke od njih su da uloži reklamaciju trgovcu, da kontaktira udruženja za zaštitu potrošača, i da podnese prijavu Tržišnoj inspekciji.